ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Jany Brothánkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **J. Š.**, zastoupen Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem, se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 5. 2015, č. j. JMK 65003/2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 1. 6. 2017, č. j. 22 A 35/2015 - 30,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobce domáhá zrušení rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 1. 6. 2017, č. j. 22 A 35/2015 - 30 (dále „napadený rozsudek“), jímž krajský soud zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 5. 2015, č. j. JMK 65003/2015 (dále jen „napadené rozhodnutí“).

[2] **Napadeným rozhodnutím** žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Břeclav ze dne 19. 1. 2015, č. j.: MUBR 17285/2014/PF, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů,

kterého se dopustil dne 9. 3. 2014 v 9:49 hod. na dálnici D - 2 na km 53,7, ve směru jízdy na Bratislavu, při řízení motorového vozidla Audi, kdy překročil nejvyšší dovolenou rychlost na dálnici 130 km/hod o 52 km/hod, když mu byla naměřena rychlost 182 km/hod (již s přihlédnutím k odchylce měření 3%); za tento přestupek mu byla uložena pokuta 5.000,- Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 6 měsíců od právní moci rozhodnutí. Žalovaný uvedl, že prvostupňové rozhodnutí bylo zmocněnci doručováno na jím uvedenou e-mailovou adresu, avšak zmocněnec přijetí písemnosti nepotvrdil zprávou podepsanou jeho uznávaným elektronickým podpisem, proto mu bylo zasláno v listinné podobě, přičemž doručeno bylo zmocněnci fikcí dne 2. 2. 2015. Odvolání však bylo podáno až dne 23. 2. 2015 (elektronicky), tudíž bylo podáno opožděně.

[3] Žalobce v **žalobě** ze dne 9. 6. 2015 namítal, že nezpochybňuje datum podání odvolání, ale otázku doručení prvostupňového rozhodnutí, neboť to mu nebylo podle jeho názoru doručeno vůbec. Správní orgán totiž tvrdí, že písemnost doručoval na elektronickou adresu s.@centrum.cz, avšak v podání ze dne 20. 7. 2014 žádal o doručování písemností na adresu k.@s.eu. Pokud správní orgán doručoval jinam, nemohl mu správní rozhodnutí řádně doručit. Odvolání bylo podáno z právní opatrnosti, neboť bylo zjištěno, že více správních orgánů nedoručilo rozhodnutí na tuto adresu, tudíž zmocněnec zasílal z právní opatrnosti odvolání ve všech právních věcech, ve kterých byl zástupcem.

[4] V **napadeném rozsudku** ze dne 1. 6. 2017, č. j. 22 A 35/2015 - 30, krajský soud podrobně popsal obsah správního spisu a způsob, jakým správní orgány doručovaly v předmětné věci. Zjistil, že v plné moci ze dne 16. 7. 2014 zmocněnec požádal o doručování veškerých písemností na e-mailovou adresu „s.@centrum.cz“, avšak v písemném vyjádření ze dne 20. 7. 2014 zmocněnec žádal o doručování na další elektronickou adresu „k.@s.eu“. Prvostupňové rozhodnutí bylo doručováno na adresu s.@centrum.cz, převzetí však nebylo potvrzeno, proto byla písemnost zaslána poštou na adresu zmocněnce. Soud nejprve konstatoval rozpornost žalobních námitek, neboť žalobce na jedné straně zastává názor, že odvolání podané dne 16. 2. 2015 bylo včasné, na druhé straně souhlasí s podáním odvolání dne 23. 2. 2015, přičemž v neposlední řadě tvrdil, že odvolání bylo podáno před počátkem běhu odvolací lhůty, neboť prvostupňového rozhodnutí mu nemělo být vůbec doručeno. Současně poznamenal, že odvolání ze dne 23. 2. 2015 bylo podáno novým zmocněncem žalobce Ing. J. Soud se ztotožnil se žalovaným, že prvostupňové rozhodnutí bylo řádně doručeno, jelikož zmocněnec (jemuž bylo rozhodnutí adresováno) řádně nepotvrdil doručení e-mailové zprávy. Soud souhlasil se žalovaným, že ze strany zmocněnce se jednalo o obstrukční procesní strategii.

II. Kasační stížnost a vyjádření

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti napadenému rozsudku **kasační stížnost**. Stěžovatel má za to, že krajský soud posoudil právní otázku nesprávně [§ 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s“)]. Tvrdil, že správní orgán nedoručoval prvostupňové rozhodnutí na požadovanou elektronickou adresu k.@s.eu, tudíž nemohlo dojít k fikci doručení. Stěžovatel nepopíral, že správní orgán není povinen vyhovět požadavku na doručování na elektronickou adresu, avšak svou úvahu musí odůvodnit a sdělit ji účastníkovi řízení, aby se proti ní mohl bránit. Měl za to, že správní orgán vypravil předmětnou písemnost na nesprávnou adresu, když ji

odeslal na původní elektronickou adresu, nikoliv na nově sdělenou elektronickou adresu. O tom, že správní orgán nebude doručovat na elektronickou adresu, měl účastníka řízení informovat, jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 As 60/2015. Nadto měl být stěžovatel jako adresát písemnosti správním orgánem poučen o následcích nepotvrzení jejího převzetí – viz rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 As 308/2015. Nelze mu rovněž vyčítat, že se v průběhu řízení postupně zvolil dvě elektronické adresy; buď měl správní orgán doručovat na obě, nebo alespoň na později uvedenou. K odkazu soudu na to, že zmocněnec pro odesílání svých písemností používal elektronickou adresu s.@centrum.cz, uvedl, že tak postupuje z důvodu vedení systému spisové služby. Adresu k.@s.eu má naopak pro příjem zpráv. Tvrdil, že z předmětné adresy běžně se správními orgány komunikuje, tudíž se nemůže jednat o procesní past.

[6] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána včas, osobou oprávněnou, jež splňuje podmínky ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s., a je proti napadenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

[8] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost stěžovatele v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadený rozsudek takovými vadami netrpí a že kasační stížnost **není důvodná.**

[9] K námitkám stěžovatele, v nichž se dovolával naplnění kasačního důvodu dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spočívající v nezákonnosti napadeného rozsudku, musí Nejvyšší správní soud uvést následující:

[10] Z obsahu správního spisu zjistil, že zmocněnec stěžovatele K. S., trvale bytem U S. 1/1622, X Š. byl stěžovatel zplnomocněn k zastupování v předmětné věci dle plné moci ze dne 16. 7. 2014, v níž zároveň požádal o doručování veškerých písemností na e-mailovou adresu „s.@centrum.cz“. Rozhodnutí prvostupňového správního orgánu bylo vydáno dne 19. 1. 2015, č. j. MUBR 17285/2014/PF, zasláno bylo zmocněnci na doručovací e-mailovou adresu „s.@centrum.cz“, cílový server však neodeslal oznámení o doručení. Následně bylo rozhodnutí zasláno zmocněnci na adresu jeho trvalého pobytu, vzhledem k tomu, že nebyl k zastižení, zásilka byla uložena dne 23. 1. 2015, výzvou byl uvědoměn o uložení zásilky i poučen o právních důsledcích o jejím nevyzvednutí. Vzhledem k tomu, že v zákonné lhůtě 10 dní ode dne, kdy byla zásilka připravena k vyzvednutí, tuto osobně nepřevzal, došlo posledním dnem 10 denní lhůty (dne 2. 2. 2015) k účinkům doručení předmětné písemností. Součástí správního spisu je i stěžovatelovo „Vyjádření ke spisu“ ze dne 20. 7. 2014, v němž na str. 9 (z celkových 15 stran) v části týkající se navrhování dalších důkazních prostředků ve věci požadoval zasílání písemností na elektronickou adresu

k.@s.eu. K tomuto podání je opět přiložena plná moc z 16. 7. 2014 obsahující požadavek na doručování veškerých písemností na e-mailovou adresu s.@centrum.cz.

[11] Pro nyní projednávaný případ je klíčové, zda prvostupňový správní orgán postupoval správně při doručování prvostupňového rozhodnutí.

[12] Podle § 19 odst. 3 správního řádu platí, že *„nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci, na požádání účastníka řízení správní orgán doručuje na adresu pro doručování nebo elektronickou adresu, kterou mu účastník řízení sdělí, zejména může-li to přispět k urychlení řízení; taková adresa může být sdělena i pro řízení, která mohou být u téhož správního orgánu zahájena v budoucnu.“* Podle § 19 odst. 8 správního řádu *„písemnosti uvedené v odstavci 4 se na požádání adresáta doručují jiným způsobem podle tohoto zákona; v takovém případě platí, že písemnost je doručena třetím dnem ode dne, kdy byla odeslána. V případě doručování na elektronickou adresu platí, že písemnost je doručena v okamžiku, kdy převzetí doručované písemnosti potvrdí adresát zprávou podepsanou jeho uznávaným elektronickým podpisem. Nepotvrdí-li adresát převzetí písemnosti nejpozději následující pracovní den po odeslání zprávy, která se nevrátila jako nedoručitelná (odstavec 9), doručí správní orgán písemnost, jako by adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal.“*

[13] Nejvyšší správní soud se neztotožňuje se stěžovatelem, že by na danou situaci dopadal rozsudek tohoto soudu ze dne 13. 8. 2015, č. j. 9 As 60/2015 – 39, v němž bylo konstatováno, že správní orgán musí účastníkovi řízení sdělit, že mu nebude na jím požadovanou adresu doručovat. V posuzované věci totiž správní orgán prvního stupně prvostupňové rozhodnutí doručoval na e-mailovou adresu, resp. učinil příslušný pokus, avšak dle obsahu správního spisu cílový server neodeslal oznámení o doručení. V žádném případě tedy nemohlo dojít k doručení ve smyslu ustanovení § 19 odst. 8 správního řádu, neboť převzetí doručované písemnosti adresát nepotvrdil zprávou podepsanou jeho uznávaným elektronickým podpisem. Za této situace proto správní orgán prvního stupně neměl jinou možnost než doručovat písemnost písemně prostřednictvím provozovatele poštovních služeb.

[14] Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že v jeho rozhodovací praxi je opakovaně zdůrazňováno, aby správní orgány účastníky řízení řádně, správně a adekvátně poučovaly o procesních následcích jejich jednání. Nejvyšší správní soud tak např. v rozsudku ze dne 11. 5. 2016, č. j. 2 As 308/2015 – 38, dospěl k právnímu závěru, že *„doručuje-li správní orgán dle § 19 odst. 3 správního řádu z roku 2004 písemnost dle § 19 odst. 4 téhož zákona, je třeba, aby současně adresáta této zprávy poučil o následcích nepotvrzení jejího převzetí dle § 19 odst. 8 věty třetí téhož zákona.“* K obdobnému závěru stran poučení o následcích neprovedení potřebných úkonů dospěl dále i v rozsudku ze dne 7. 10. 2015, č. j. 9 As 27/2015 – 59. Nejvyšší správní soud však musí upozornit, že tato poučovací povinnost není absolutní a bezbřehá, tj. že je nutné přihlédnout ke všem okolnostem případu. V posledně citovaném rozsudku totiž Nejvyšší správní soud rovněž vysvětlil, že *„ustanovení § 4 odst. 2 správního řádu stanoví podmínky, za nichž je nezbytné vyhovět poučovací povinnosti, a to je-li to (i) vzhledem k povaze úkonu a (ii) osobním poměrům dotčené osoby potřebné. Povaha úkonu (Výzvy) by snad mohla odůvodnit povinnost poučit, ovšem poměry osoby v nynějším případě povinnost poučit o následcích neodstranění vad odvolání neodůvodňují. .... Osoba, jež pravidelně zastupuje přestupce v přestupkových řízeních, je bezpochyby osobou znalou správního*

procesu a není nezbytné ji o následcích nesplnění Výzvy speciálně poučovat.“ Shodně se Nejvyšší správní soud k obdobné otázce již vyjádřil v rozsudku ze dne 25. 3. 2015, č. j. 1 As 155/2014 – 36, kde konstatoval: „*Pokud se účastník správního řízení nechá zastupovat osobou, která vystupuje jako obecný zmocněnec v typově obdobných správních řízeních opakovaně, nemůže s úspěchem namítat, že z výzvy, aby doplnil, čeho se podaným blanketním odvoláním domáhá, a co navrhuje, nepochopil, že má doplnit odvolací důvody, a jaké dopady bude mít nesplnění této výzvy.*“

[15] Nejvyšší správní soud má přitom za to, že o posledně jmenovanou situaci se jedná i v nyní projednávané věci. Osoba pana K. S. je totiž Nejvyššímu správnímu soudu z jeho rozhodovací činnosti velmi dobře známa, neboť tento člověk vystupuje v celé řadě správních řízení týkajících se přestupků na úseku dopravy, které jsou následně přezkoumávány správními soudy, v nichž se správní orgány (následně i správní soudy) musí vypořádat s řadou zcela zjevných procesních obstrukcí.

[16] Nejvyšší správní soud ve své rozhodovací praxe opakovaně setkává s případy, kdy je nabízeno „profesionální pojištění ochrany před pokutami v oblasti dopravních předpisů“ a kde se další postup zmocněnců při jednání se správními orgány soustředí na vytváření „procesních pastí“ za účelem znepřehlednění správního řízení a příp. dosažení prekluze odpovědnosti zmocnitelů (zejm. v době, kdy prekluzivní lhůta činila pouze 1 rok), apod.

[17] Nejvyšší správní soud nemá sebemenších pochyb o tom, že o podobnou procesní strategii snažící se vytvořit procesní past se jednalo i v tomto případě. Pan S. totiž své prvotní podání v dané věci zaslal z e-mailové schránky s.@centrum.cz, do které rovněž žádal podle jím zaslané plné moci i doručování příslušných písemností. Teprve v podání ze dne 20. 7. 2014 nazvané jako „vyjádření ke spisu“, které bylo rovněž zasláno z e-mailové schránky s.@centrum.cz, na str. 9 (z celkových 15) v části, v níž navrhoval výslech zasahující policistů (tedy v části týkající se zcela jiné problematiky než doručování), žádal o zasílání písemností na e-mailovou schránku k.@s.cz. K tomuto podání je však opět přiložena plná moc z 16. 7. 2014 obsahující požadavek na doručování veškerých písemností na e-mailovou adresu s.@centrum.cz.

[18] Nejvyšší správní soud se k takovému procesnímu postupu stejného zmocněnce, kdy žádost o doručování do e-mailové schránky je vtělena na překvapivé místo podání, již vyjádřil, a to v rozsudku ze dne 27. 10. 2016, č. j. 9 As 9/2016 - 52, v němž konstatoval, že „*Požadavek na doručování na adresu k.@s.eu bylo zmocněncem stěžovatele záměrně sděleno v rámci několikastránkového podání na zcela nelogicky zařazeném místě tak, aby správní orgán tento požadavek pokud možno přehlédl (byť to by se stávat nemělo). Zcela zjevně jde o snahu prodlužovat správní řízení, nikoliv o snahu, v souladu s účelem, pro který byla možnost doručování na elektronickou adresu zavedena, řízení urychlit. Takový postup nemůže požívat soudní ochrany.* Poukázat lze i na další judikaturu, která se týká daného zmocněnce při zastupování obviněných v různých přestupkových řízeních s obdobnou procesní taktikou, a také v těchto případech bylo namítáno nedoručování písemností správních orgánů na elektronickou adresu „k.@s.eu“ *(např. rozsudky ze dne 16. 10. 2015, č. j. 2 As 102/2015 - 26, ze dne 5. 11. 2015, č. j. 2 As 110/2015 – 42, či ze dne 11. 2. 2016, č. j. 7 As 312/2015 - 30).*“

[19] Nejvyšší správní soud nemá důvodu se od výše uvedené argumentace v projednávané věci odchýlit, v opačném případě by aproboval zjevně obstrukční jednání a poskytnul by návod ke zmaření účelu správního řízení, neboť by takovýmto zmocněncům stačilo podávat obsáhlá vyjádření a podání, v nichž by na zcela nepředvídatelných místech uváděli nové požadavky na způsob doručování, ačkoli by v jiné části takového podání viditelně požadovali zase něco jiného.

[20] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že správní orgán prvního stupně postupoval správně, pokud prvostupňové rozhodnutí doručoval na e-mailovou adresu s.@centrum.cz, a následně prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, jelikož mu adresát nepotvrdil doručení tohoto e-mailu zprávou podepsanou jeho uznávaným elektronickým podpisem. Nejvyšší správní soud nemůže souhlasit s tvrzením stěžovatele, že tento postup pro něj byl překvapivý a že se o takovémto doručení nemohl dozvědět, protože tuto e-mailovou schránku nepoužívá k příjmu pošty z důvodu fungování svého systému spisové služby – z obsahu správního spisu totiž vyplývá, že správní orgán prvního stupně na tuto e-mailovou adresu zjevně úspěšně doručil přípis ze dne 18. 7. 2014 obsahující odpověď na stěžovatelův dotaz, na což stěžovatel, resp. jeho zmocněnec pan S., následně reagoval ve svém podání ze dne 20. 7. 2014. Tato e-mailová schránka tedy zjevně sloužila i pro přijímání pošty.

[21] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je zjevně nedůvodná, a v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. ji zamítl.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl ve věci úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení; žalovaný, který měl ve věci úspěch, žádné náklady nad rámec běžné správní činnosti nevynaložil, proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že se žalovanému náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. ledna 2018

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu